

Úvodní stránka>Vyhledat právníka>**Vyhledat znalce**

Vyhledat znalce

Polsko

I. Seznamy a rejstříky znalců

Každý krajský soud má vlastní seznam znalců. Za jeho zveřejnění odpovídá předseda krajského soudu. Viz: <https://lublin.so.gov.pl/lista-bieglych,m,m1,2,270> pro Lublin nebo http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf pro Krakov. Rejstříky jsou veřejně přístupné.

Platí věková hranice – osobě, která se chce stát znalcem, musí být nejméně 25 let. Znalci musí mít teoretické a praktické odborné znalosti ve specializovaném odvětví vědy, technologií, umění, řemesel či jiné skupiny dovedností. Kritéria nejsou oficiálně stanovena. Zda kandidát splňuje všechny podmínky pro to, aby se stal znalcem, posuzuje předseda krajského soudu. Zápis znalců do rejstříku je podmíněn složením slibu. Osoba, která chce být zapsána do seznamu znalců, musí podat žádost předsedovi krajského soudu.

Předseda krajského soudu může znalce z rejstříku vyškrtnout:

na žádost znalce,

pokud znalec již nesplňuje požadavky pro výkon funkce nebo bylo zjištěno, že je nesplňoval v době ustanovení a stále jim neodpovídá,

z důležitých důvodů, zejména nevykonává-li znalec svou činnost řádně.

Neexistuje žádný zvláštní kodex chování nebo etický kodex vztahující se na znalce, znalec však musí dodržovat občanský/správní/trestní soudní řád.

Rejstříky jsou pravidelně aktualizovány. V lednu každého roku předseda krajského soudu oznámí podobu seznamu soudních znalců okresním soudům a ministerstvu spravedlnosti a okamžitě všechny uvědomí o jakékoli změně seznamu a zahájení trestního stíhání nebo zbavení svéprávnosti týkajících se těchto osob.

Znalci se do rejstříku zapisují na období pěti let.

Znalci jsou řazeni podle konkrétních odvětví vědy, technologií, umění, řemesel, jakož i ostatních skupin dovedností. Seznam znalců je velmi rozsáhlý a různorodý.

Po zápisu na seznam nemají znalci žádnou zvláštní povinnost. Nevztahuje se na ně žádná povinnost dále se soustavně vzdělávat, ačkoliv příslušné postgraduální studium a kurzy existují. V praxi však platí, že pokud chtějí být jmenováni na další období, měli by být schopni prokázat, že své znalosti prohloubili (účastí na kurzech, konferencích, v postgraduálním studiu atd.).

II. Kvalifikace znalců

Znalci musí mít teoretické a praktické odborné znalosti ve specializovaném odvětví vědy, technologií, umění, řemesel či jiné skupiny dovedností. Kritéria nejsou oficiálně zavedena. Zda kandidát splňuje všechny podmínky pro to, aby se stal znalcem, posuzuje předseda krajského soudu.

Znalci nemusí být členy profesní organizace. Oficiálně se od nich nevyžaduje, aby se ve svých schopnostech pravidelně zlepšovali, ani neexistuje systém dalšího profesního rozvoje. V době, kdy působí jako znalci, nemusejí prokazovat, že se účastní dalších vzdělávacích kurzů, a neexistuje postup testování získaných znalostí. Pokud však chtějí být jmenováni na další období, měli by být schopni prokázat, že své znalosti prohloubili.

III. Odměňování znalců

Odměňování znalců upravuje nařízení ministra spravedlnosti ze dne 24. dubna 2013 o stanovení odměn znalců, paušálních částkách a o způsobu dokládání výdajů nezbytných pro vydání posudku. Jsou stanoveny hodinové sazby znalců, které tvoří část základní částky určené zákonem o rozpočtu. Obecně odměna znalce závisí na počtu hodin, které znaleckému posudku věnoval, a na stupni vzdělání znalce. Nařízení stanoví minimální a maximální sazbu. Povinnost uhradit odměnu znalce nese soudní systém, anebo ji platí jeden z účastníků řízení. Účastníci řízení mohou získat právní pomoc týkající se odměny znalce, která nemá předepsané sazby.

Odměnu pevně stanoví nařízení. Ve specifických případech, zejména u obtížných úkolů, lze zákonný tarif překročit, a to zvláštním rozhodnutím soudu.

Nicméně v praxi znalci v občanskoprávních řízeních od účastníků řízení vyžadují, aby souhlasili s tím, že znalec obdrží vyšší odměnu.

V občanskoprávních věcech, je-li znalec ustanoven soudem, se jednomu z účastníků řízení nařídí zaplatit znalci předem. Znalci mohou přijmout úhradu své odměny s předstihem. Na konci řízení však soud v rozsudku ve věci samé rozhodne, kdo ponese konečné náklady. Náklady mohou být rozděleny mezi účastníky řízení.

V trestních věcech platí znalce stát (úhrada je uložena obžalovanému pouze v případě, že je ve věci odsouzen): prostředky vyplacené státem podléhají dohledu státní finanční kontroly, která může napadnout platby provedené v rozporu se zákonem o veřejných financích.

IV. Odpovědnost znalců

Podle trestního práva může být znalec, který předloží nepravdivý posudek, odsouzen k trestu odnětí svobody v délce až deseti let.

Žádná zvláštní ustanovení občanského práva tuto otázku neupravují. Na odpovědnost znalců lze použít obecné občanskoprávní předpisy (civilní delikty / smluvní právo).

Znalci nejsou povinni krýt svou případnou odpovědnost pojištěním odpovědnosti z výkonu profesní činnosti.

V. Doplňující informace o znaleckém řízení

Ustanovení znalců upravuje vyhláška ministra spravedlnosti ze dne 24. ledna 2005. Další pravidla stanoví občanský, trestní a správní soudní řád. V občanskoprávním řízení mohou o ustanovení znalce požádat účastníci řízení. Ustanovení znalce v občanskoprávním řízení obvykle závisí na úhradě nákladů souvisejících s přípravou posudku, poskytnuté předem účastníkem řízení, který o ustanovení žádá.

Obecně platí v občanskoprávním, trestním a správním řízení stejná pravidla. Neexistují žádné zásadní rozdíly mezi postupy pro ustanovení znalce v občanskoprávních, správních a trestních věcech.

Označení funkce soudního znalce je možné využívat pouze při přípravě znaleckého posudku pro soudy nebo trestní stíhání a pouze pro tyto účely. V Polsku je přibližně 15 000 znalců.

1. Ustanovování znalců

Ustanovovat odborníky se statusem soudního znalce mohou pouze soudy či státní zástupci. Děje se tak z moci úřední nebo na žádost účastníka řízení.

Posudek vyhotovený na základě ustanovení soudem nebo státním zástupcem představuje zvláštní druh důkazu nazývaný znalecký posudek.

Účastníci řízení si mohou najmout znalce soukromě, ale jejich zpráva bude ve spisu zařazena jako jeden z ostatních důkazů.

a) Ustanovení soudem

Soud využívá seznam znalců. Každý krajský soud má vlastní seznam znalců. Ustanovení znalce z (místního) rejstříku představuje praxi, kterou soudy obecně dodržují. Využití rejstříku však není povinné.

b) Volba ze strany účastníků řízení

Ačkoliv účastníci řízení soudního znalce nikdy neustanovují, mohou si v občanskoprávních a správních řízeních najmout vlastního znalce. Nemusí se řídit žádnými zvláštními procesy ani postupy.

2. Řízení

a) Občanskoprávní řízení

V občanskoprávním řízení není znalec povinen účastnit se předběžného jednání (pokud se koná). Soud sleduje pokrok znaleckého šetření z časového hlediska. Soud je „nejvyšší znalec“ a posuzuje kvalitu posudku. Soudy nejsou vázány stanoviskem vyjádřeným ve znaleckých posudcích a rozhodují, zda posudek může být základem k prokázání skutečností v daném případě.

Znalecký posudek

Znalec svůj posudek předloží písemně. Není stanovena žádná konkrétní struktura, kterou by znalec musel ve svém posudku dodržet. Znalci nejsou povinni předkládat předběžný posudek. V konečném posudku je znalec povinen vyjádřit se k argumentům účastníků řízení. V mnoha případech znalec musí předložit dodatečný posudek. Děje se tak, podá-li v tomto směru návrh účastník řízení a soudce návrh přijme, nebo na žádost soudce. Toto se může stát, pokud znalec nezodpověděl všechny otázky obsažené v zadání jeho úkolu nebo pokud později vyvstanou dodatečné otázky.

Soud vydá nový příkaz, v němž uvede potřebu dalších informací a upřesní otázky, které je třeba zodpovědět. Účastníci řízení mohou požádat soud o další objasnění. V praxi je však pravděpodobnější, že bude ustanoven jiný znalec, a to podle spokojenosti účastníků řízení s prvním posudkem.

Soudní jednání

Znalci jsou po dodání posudku povinni zúčastnit se jednání, aby odpověděli na otázky soudu a účastníků řízení. U soudu může být proveden jejich křížový výslech.

b) Ostatní

Někteří znalci, zejména psychologové, mohou být ustanoveni, aby se účastnili výslechu svědků nebo účastníků řízení. Hodnotí schopnost osob vnímat a sdělovat své postřehy.

Zde uváděné informace byly shromážděny během projektu „Vyhledání znalce“ od kontaktních osob v jednotlivých zemích, které vybral [Evropský institut pro expertizu a znalce EEEI](#).

Poslední aktualizace: 27/04/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.